

11 K miesięcznie
z odsyłką

(bez odsyłki 9.50 K).

Prenumerata zamiejscowa: w Czechach, Austrii, Niemczech, Węgrzech, Szwajcarii 14 K.

Cena numeru 46 h
pojedynczego

Reklamacje otwarte są wolne od opłaty pocztowej. — Redakcja rękopisów nie zwraca i bezimiennych listów nie uwzględnia.

NAPRZÓD

Organ Polskiej Partii Socjalistycznej.

Wychodzi codziennie o godzinie 5 po południu.

Redakcja i Administracja
Kraków, Dunajewskiego 5.
Telefon Redakcji Nr. 396.
Telefon Administracji Nr. 310.
Konto czekowe Nr. 140.256.
Fach pocztowy na listy Nr. 116.
Adres telegr.: Naprzód Kraków.Dział inseratowy:
Grodzka 13, II. p. Tel. 1354
Konto czekowe 910.

Ceny ogłoszeń: Za miejsce wiersza petitem 70 h, w nadesłanem 2 K. Głosy publiczne po 3 K za wiersz.

Uroczystość 6 sierpnia w Krakowie.

OBCHÓD NA BŁONIACH.

Uroczystości obchodził wczoraj Kraków rocznicę 6 sierpnia 1914 r. Przystrojony flagami witał od wczesnego rana dźwiękami orkiestr wojskowych narodziny pamiętnej daty.

W kalendaryum walk polskich o wolność zapisaną była żałobnie data 5 sierpnia, jako dzień stracenia Traugutta — epilog z 1864 roku.

I oto w 55 lat wraz od daty następnej — bierze początek nowy czyn zbrojny „ex ossibus” — powstają „ultores” — z kości poległych, wyrastają mściciele...

I czyn ten w gloryi wolności czciliśmy dnia wczorajszego, kładąc podwaliny pod pomnik wolności i chwały.

Na błoniach — na drewnianym pomoście, przy branych chołmami, ustawiono prosty żołnierski ołtarz polowy — pod płachtą na żerdziach, przy których stoją żołnierze. Tuż obok tego pomostu na ławach — niby w stalach zasiedli weterani-powstańcy. A w pobliżu w dwurzęd ustawieni uczestnicy kadrówki, która przed pięciu laty pierwsza przekraczała dziś obalone słupy graniczne. Dziadowie — i wnuki... Zdala widnieją mury Wawelu. Mimo deszczowego zamglenia wyraźnie rysuje się tu tak bliski kopiec Kosciuszki. Czyż może być pyszniesze i godnieszniejsze dla tej uroczystości!

Kędy się obrócić — natrafia wzrok na szeregi żołnierzy. W kończącej uroczystość defiladzie, przed którą nagle się wypogadza, rozwinię się długi, godzinie przesuwały się wąż: niebieski-hallerowski na czele, poczem szary, na którego czołwy składają się wszystkie rodzaje broni.

W pobliżu pomostu-trybuny stanęli przedstawiciele miasta, władz, różnych instytucji, Rada Robotnicza i t. d.

U wejścia na Błonia konno czekali generałowie i oficerowie francuscy i sztab gen. Hallera. O godz. 10 i pół przybył automobilem reprezentant naczelnego wodza i jego z czasów strzeleckich najbliższy współpracownik gen. Sosnkowski — w towarzystwie gen. Symona.

Dosiadłszy koni, dokonali oni wraz z całą generalicją przeglądów wojsk, witani przez orkiestrę hymnem: „Jeszcze Polska”. Po skończonym przeglądzie rozpoczęła się msza polowa, do której akompaniowała muzyka 13 pp. Na podniesienie zwyczajem wojskowym kilkakrotnie zabrzmiały działa. Po mszy dokonał celebrujący ją infu. ks. Wądołny poświęcenia kamienia węgielnego pod pomnik; na akcie erekcyjnym, złożonym w pancerzu naboju armatniego położyli podpisy: reprezentant naczelnika państwa, gen. Sosnkowski, gen. Haller, gen. Symon; imieniem miasta prez. Federowicz, imieniem władz administracyjnych delegat Biesiadecki, wreszcie infułat Wądołny.

Nastąpił potem przemówienie z trybuny. Pierwszy przemawiał b. kapelan kadrówki, kapucyn Lenczowski, który oddał hołd i tym poległym, którzy nie doczekali się tej podniosłej chwili, wspominał o Wyrwie-Furgalskim, o Grudzińskim i tylu innych. Po nim — w krótkich, żołnierskich słowach przemówił gen. Kaz. Sosnkowski; wyraził żołnierzom pozdrowienie od Naczelnego Wodza.

Dzisiaj zajaśniało nam już słońce swobody, ale jeszcze na krańcach huczą ostatnie gromy... Jeszcze dziś nie jesteśmy w stanie ogarnąć całej perspektywy, zajęci dolegliwościami szarego dnia codziennego — dla przyszłych pokoleń dzieje Legionów staną się legendą — te przyszłe pokolenia zazdrościć nam będą romantycznych przeżyć. I w tej polskiej legendzie żołnierz zajmie najpierwszą kartę.

Po mowie gen. Sosnkowskiego rozległy się okrzyki na cześć Piłsudskiego i armii.

Prezydent Federowicz podnosił, jak to przed 5 laty my wszyscy żegnaliśmy wyruszających stąd strzelców; dodał, że dziś stawiamy pomnik poległym na uczczenie, żywym na otuchę. Za-

kończył przemówienia major Szul-Skjöldkronne, podnosząc ofiarności polskiego żołnierza, który w swej ciernistej drodze nie tylko machinalnie słuchał — jak każdy żołnierz — rozkazów swych przełożonych, ale wsłuchiwać się musiał ponadto i w głos matki-ojczyzny i podlegać nakazom swojego sumienia.

Około godziny drugiej zakończył się ten obchód defiladą wojsk — w liczbie paru tysięcy. Żołnierzy obsypywano kwieciami polnym.

Niezwykle serdecznie witał się z przedstawicielami kadrówki, wśród których sporo było inwalidów, występujących w odzieży cywilnej, gen. Sosnkowski. Nie była to czcza ceremonia. Ileż bliskich węzłów spajało dzisiejszego wiceministra wojny z tą awangardą wojska polskiego.

FESTYNY.

Popołudniu odbyły się dwa festyny: jeden w parku Jordana dla żołnierzy, drugi z inicjatywy P. P. S. w parku podgórskim.

UROCZYSTY PRZEDSTAWIENIE W TEATRZE.

Z chwilą pojawienia się reprezentanta Nacz. Wodza w loży delegata orkiestra operowa intonuje hymn „Jeszcze Polska...”

Ze sceny wygłosił przemowę porucznik prof. Pochmarski. Mowca z dużą swadą, z ukośnieniem tematu i jasnością wywodów nakreślił dzieje obecnego żołnierstwa polskiego, którego pierwszym zaczątkiem był żołnierz z 6 sierpnia. Twórca tego żołnierza Piłsudski kondensuje w swojej osobie i symbolizuje dolę Polski całej: rewolucjonista, konspirator, wódz ludu pracującego, więzień polityczny, niezłomny wrzesciciel polskiego czynu zbrojnego — przeżywa wszystkie walki i wszystkie znoje Polski niewolnej, aż do dzisiejszej chwili wyzwolenia.

Wolność naszą w ogromnej mierze, to prawda, zawdzięczamy mężom stam, jak Wilson lub Clemenceau, wodzom, jak Foch — ale zawdzięczamy i całemu nieprzerwanemu pasmu naszych zbrojnych walk o niepodległość.

Ten cel przyświecał zawsze i wszędzie żołnierzowi polskiemu. Legiony przemierzały ziemie polskie.

Ale czy nad Wisłą, czy nad francuską Marną, czy nad Dnieprem ukraińskim, gdziekolwiek powstawały armie polskie, szły one za tem hasłem. I chociaż różne do ich walk doprowadzali politycy orientacye, okazało się, że gdy runęła trójtyrania zaborców — znikły te naloty — i cel jeden w jedno zespala całą siłę zbrojną Polski. A i naród cały, dezorientowany dawniej przeciwieństwem orientacyi, dzisiaj ten wyłącznie cel uznał; dzisiaj osiągnięta pełna harmonia pomiędzy armią i narodem. Daje temu wyraz Sejm — przedstawicielstwo ludowe.

Wspominając o Piłsudskim — poświęcił mowca specjalny zwrot reprezentującemu Komendanta gen. Sosnkowskiemu. Sala zgotowała generałowi owację. Oklaskami powitała też wzmiankę o gen. Hallerze.

Widownia, gdzie mundury i stroje cywilne przeplatały się wzajem wysłuchiwała następnie, gorąco oklaskując wykonawców, wyznaczonogo na tę uroczystość „Strasznego dworu”.

Na sali było wielu wojskowych Francuzów i Włochów. Prócz nieznanego cudzoziemcom tak melodyjnej muzyki moniuszkowskiej, zajął ich zapewne swoją brawurą i dziarski mazur w finale.

RAUT W KASYNIE WOJSKOWEM.

Po przedstawieniu w teatrze odbył się raut w salach kasyna wojskowego, odbiegający daleko od utartego szablonu tego rodzaju oficjalnych zebrań. Przyczyniła się do tego obecność przedstawicieli wszystkich warstw ludności oraz osiemdziesięciu członków kadrówki i inwalidów legionowych bez różnicy stopnia wojskowego. Dzięki temu od samego początku panował nastrój gorący i serdeczny. Ośrodkiem zebrania

był generał Sosnkowski, któremu zgotowano entuzjastyczną owację.

Z przemówień zasługuje na wzmiankę przede wszystkim przemówienie reprezentanta pol. Słowian, dra Dobrowoljaca, który w krótkich, ale ciepłych słowach dał dowód prawdziwego zrozumienia istoty święta 6 sierpnia i jego znaczenia dla narodu polskiego. Przeprowadził przytem piękne porównanie pomiędzy losem obu narodów, polskiego i jugosłowiańskiego, które jednakowo rozdarte na trzy części cierpiały i walczyły przeciw obcemu jarzmu i równocześnie zdobyły wolność. Przemówienie swe dr Dobrowoljac zakończył okrzykiem na cześć Naczelnika państwa, otrzymując gorący aplauz wszystkich zgromadzonych.

Pozatem przemawiał naprzód po polsku, potem po francusku i włosku p. Włodzimierz Tetmajer, podkreślając zwłaszcza wiążące się z dniem 6 sierpnia stworzenie związków regularnej armii polskiej. Ostatnie przemówienie wygłosił imieniem kadrówki p. Stanisław Goszczewski, który w prostych i szczerych słowach dał wyraz uczuciom żołnierzy Piłsudskiego w ciągu ostatnich lat pięciu od wyjścia pierwszego oddziału aż do stworzenia dzisiejszej wielkiej armii polskiej. Ustępy wszystkich przemówień, odnoszące się do Komendanta Piłsudskiego, były przyjęte z nadzwyczajnym zapalem przez zebranych.

Po przemówieniach rozpoczęła się część artystyczna rautu, na którą złożył się śpiew p. Palewicz-Golejewskiego, p. Mokrzyckiej i p. Wleńiawy-Długoszowskiej. Repertuar złożony był przeważnie z piosenek żołnierskich i ludowych, wykonawcy zebrali gorące oklaski audytorium. Raut zakończyła zabawa, trwająca do późnej godziny.

6 sierpnia we Lwowie.

Lwów. (PAT.) Dziś o 5 rano orkiestry wojskowe odegrały pobudkę na ulicach miasta. O 9.30 rano odbyła się msza polowa na błoniach Cyta-deli. Przed ołtarzem ustawili się przedstawiciele władz wojskowych i cywilnych i miasta, przed stawiciele francuskiej misji wojskowej, grupa uczestników powstania z roku 1863, delegacye instytucji i zakładów, zastępy urzędników i konpus oficerski, młodzież szkolna i tysiące publiczności. Mszę polową odprawił ks. biskup Bandurski. Po nabożeństwie wygłosił ks. biskup Bandurski podniosłe kazanie do wojska i publiczności, przypominając znaczenie dnia dzisiejszego, który jest dla nas rocznicą powstania armii polskiej. W pracy dla Polski niema przekonania politycznych ani partij, jest tylko jedno wielkie stronnictwo tj. polskie. Gdy biskup skończył, odezwały się okrzyki na cześć naczelnego wodza i na cześć biskupa. Generał Gołogórski odczytał rozkaz naczelnika państwa do żołnierzy. Nastąpiła defilada. Następnie ruszył do miasta pochód, który rozwiązał się przed pomnikiem Mickiewicza. Wieczorem odbyła się uroczysta akademja w teatrze.

Lwów. (PAT.) Wczoraj wieczorem odbyła się w teatrze miejskim uroczysta Akademja z okazji rocznicy 6 sierpnia. Scena była przybrana zielenią i chorągiewkami, wśród których umieszczono popiersie naczelnika państwa. W czasie akademji publiczność urządziła owację ks. biskupowi Bandurskiemu, który się pojawił w teatrze.

RADA MIEJSKA WE LWOWIE DO PIŁSUDSKIEGO.

Naczelniku!

Wykovałeś w krwawym trudzie i znoju podziemnym oręż polski, pierwszy po 63 roku podniósł hasło orężnej walki. Orle zastępy młodzieży polskiej — wskrzesiły polski huf żołnierski w pamiętnym dniu 6 sierpnia. Twoją zasługą, że zmagania światowe zastały nas z bronią w rękę i do końca broniłeś honoru i polskości sztandaru i czci żołnierskiej przeciwko zamachom zaborców.

Twierdza Magdeburgska nie zamknęła ducha Twojego. Zorganizowałeś do walki z zaborcami P. O. W., gdzie schronienie znalazły seigane przez wroga zastępy Legionistów, którzy stworzyli w dzień Zmartwychwstania gotowe i bitne drużyny. Oto w proch i pył runęli trzej zaborcy, a ostał się znak Twój święty. Pierwszą w Niepodległej i Zjednoczonej Ojczyźnie obchodzimy rocznicę tryumfu Twojej myśli i Twojej walki. Armia polska rośnie, stojąc wiernie na straży wolności i nietykalności granic Zjednoczonej Ojczyzny. Pierwsze komórkę tej armii powstały z szeregów Legionów i P. O. W.

Rada miasta Lwowa postanowiła zgodnie dzień ten uroczysty uczcić, tem bardziej, że miasto nasze było kolebką polsk. ruchu militarnego, kolebką strzelców i drużyniaków, a garść pierwszych obrońców Lwowa, rekrutowała się z Twoich wychowanków, z Twoich żołnierzy, na okoliczność których zgrupowały się bohaterskie zastępy polskiej młodzieży lwowskiej.

Prezydium Rady miasta przesyła Ci wyrazy hołdu i wierności, a zarazem prosi o osobiste zaszczytowanie naszego obchodu Twoją obecnością, o ile sprawy publiczne na to Ci pozwolą.

Zyj nam i wojuj na chwałę i wielkość, stawaj i pożytek Ojczyźnie, Naczelniku!

Imieniem Rady miejskiej:

Obirek,

wiceprezydent miasta, m. p.

DEFESZA GEN. IWASZKIEWICZA.

Naczelnny wódz i naczelnik państwa Józef Piłsudski, Warszawa.

Wodzu i naczelniku! Spotęniało życie narodu, gdyś w dniu 6 sierpnia 1914 wskrzesił żołnierza polskiego jako widomy znak siły narodu. — Dzięki tobie idea orężnej walki dla ojczyzny stała się tętnem życia ogółu i z niej urosło zmartwychwstanie wolnej i niepodległej Polski. Aby spełnić ten cel włożyłeś weń trud życia całego swego, toteż dziś w zamian za to każdego Polaka praca i łza i krew i słowo do ciebie należą, bo z nich wykujesz dalszą szczęśliwą dolę Polsce, jak już wykuleś dla niej silną armię. Z życzeniem, aby ci Bóg dopomógł w szlachetnych trudach przesyłam ci ukochany nasz wodzu imieniem własnym i oddziałów frontu galicyjskiego w dniu, w którym ci naród cały cześć odaje wyrazy hołdu i żołnierskiej wierności. **Iwaszkiewicz, generał.**

Obchód rocznicy w Warszawie.

Czytamy w prasie warszawskiej:

Wobec nieobecności Naczelnika Państwa w Warszawie — uroczysty obchód tej pamiątkowej w sercu każdego Polaka rocznicy odroczone do 12 b. m.

Lecz dzisiaj (6 b. m.) grono oficerów przy 1 p. piechoty organizuje uroczystość wojskową w Jabłonnie-Legionowie.

Mińsk zdobyty?

Warszawa. „Przegląd Wieczorny” donosi: Dowiadujemy się z najbardziej kompetentnego źródła, że **po uporczywej walce z bolszewikami, wojska polskie zdobyły Mińsk. Ułani polscy, którzy się ukazali na ulicach miasta byli owacyjnie witani nie tylko przez ludność polską, ale i także przez Żydów i Białorusinów.**

Warszawa. (PAT.) Komunikat sztabu generalnego z dnia 6 sierpnia:

Front litewsko-białoruski: Na południowy wschód od Wilejki dotarły nasze oddziały przednie do linii Zabłoc, Biesiady, Żukówka. a odcinku na północ od Mińska ożywiona obustronna działalność artylerii. Na zachód od Mińska zajęły nasze oddziały w kontrataku Wielkie Siolo. Nieprzyjacielskie ataki na Białą Rutę i na odcinku sieniawskim zostały odparte. W odcinku Łuninca odparliśmy silne ataki nieprzyjacielskie na wschód od Łachwy. Nasze oddziały prowadzą na tym odcinku dalszą akcję celem oczyszczenia przedpola z nieprzyjaciela. Zdobył z dnia wczorajszego wynosi 100 jeńców i jeden karabin maszynowy.

BADANIE OKRUCIEŃSTW UKRAIŃSKICH.

Lwów. (PAT.) Sejmowa komisja badania okrucieństw ukraińskich rozpoczęła znów urzędowanie w namiestnictwie. Osoby, które mogą zeznać coś pozytywnego o okrucieństwach i barbarzyństwach ukraińskich zechcą zgłosić to piśmiennie. Komisja sejmowa zbiera dokumenta corpora delicti i fotografie, stwierdzające okrucieństwa ukraińskie.

GRADY POLSKO-NIEMIECKIE

Wiedeń. (PAT.) Wied. biuro koresp. donosi iskrowo z Paryża: Najwyższa rada zdecydowała na swoim wczorajszym posiedzeniu, że sz-

fowie wojskowej misji kolacyjnej w Niemczech mają brać udział w konferencji, która ma się odbyć w Berlinie między Niemcami a Polakami, odnośnie do terytoriów, mających być odstąpionymi przez Niemców na rzecz Polski.

Konwent seniorów.

Warszawa. (PAT.) Marszałek Sejmu zwołał posiedzenie konwentu seniorów na piątek dnia 8 sierpnia o godzinie 11 przedpołudniem. Przedmiotem obrad tego posiedzenia będzie uregulowanie przyszłych stosunków politycznych w Galicji wschodniej. Przedstawiciele klubów są prośbą o przybycie na czas celem wzięcia udziału w obradach.

Gwałty czeskie „przez pomyłkę”.

Cieszyn. (PAT.) Komisja koalicyjna otrzymała od generała Philippe pismo, w którym generał zapewnia, że **władze wojskowe czeskie posłały karty powołania przynależnym do Śląska Cieszyńskiego tylko przez pomyłkę.** Powołani nie są więc obowiązani do służby wojskowej a to na podstawie pisma ministerstwa obrony narodowej w Pradze, które to ministerstwo surowo zabroniło powoływać albo zatrzymywać przy wojsku należących do spornych okolic Śląska. Wobec tego każdy, kto otrzyma kartę powołującą, względnie służący obecnie w wojsku czeskim, powołując się na powyższy rozkaz, **nie jest obowiązany do służby wojskowej.**

Włochy ratyfikują traktat.

Medyolan. (PAT.) „Corriere della Sera” donosi, że komisja parlamentu oświadczyła się po dłuższej dyskusji za ratyfikacją traktatu pokojowego.

Rumuni w Budapeszcie.

RABUNKI I POGROMY.

Wojska rumuńskie, które zajęły Budapeszt w sile 30.000 ludzi, dopuściły się bardzo ciężkich wykroczeń. Oficjalny komunikat rumuński stara się winę tych zjść zrzucić na robotników węgierskich. Korzystając z obsadzenia miasta przez Rumunów, żywiły kontrrewolucyjne urządziły pogrom Żydów. Do Budapesztu weszły też wojska rządu kontrrewolucyjnego szegedyńskiego.

RUMUŃSKIE WARUNKI ROZEJMU.

5 sierpnia naczelną komenda armii rumuńskiej przedłożyła warunki rozejmu wręcz drugoczęść dla Węgier. Obejmują one zupełne rozbicie z wyjątkiem 15.000 ludzi przeznaczonych do utrzymywania porządku w kraju, wydanie wszystkich fabryk broni i amunicji oraz całego materjału wojennego, dalej oddanie 50% parku kolejowego, 200 samochodów osobowych i 400 ciężarowych, 3% ogólnego stanu bydła, 30% wszystkich maszyn rolniczych, 50% wszelkiego rodzaju statków i 45.000 wagonów zboża różnego gatunku.

Na te warunki rząd węgierski dał odpowiedź wymijającą i oddał decyzję ostateczną w ręce ententy. W Paryżu panuje wielkie niezadowolenie z powodu żądań rumuńskich. Postanowiono wysłać do Budapesztu komisję złożoną z czterech generałów, która ma dokonać rewizji warunków rozejmu. Nie wiadomo tylko, czy Rumuni, którzy mają w swym ręku przewagę część Węgier, zechcą usłuchać rozkazów koalicyjnych.

SERBOWIE NA WĘGRZECH.

Wiedeń. (PAT.) Biuro kor. donosi z St. Germain: Journal dowiaduje się, że także i serbskie wojska wkroczyły do Węgier i że najwyższa Rada wezwwała rządy w Bukareszcie i Belgradzie, aby stosowały się do jej poleceń.

Nowy przewrót na Węgrzech.

TRUMF REAKCYI.

Budapeszt, 6 sierpnia. — Dziś wieczór odbyła się rada ministrów, na której uchwalono dymisyję całego gabinetu.

ARCYKSIĄŻE JÓZEF OBEJMUJE NAJWYŻSZĄ WŁADZĘ Z RAMIENIA ENTENTY.

Wiedeń. (PAT.) Dzienniki podają nast. doniesienie węgierskiego Biura koresp. z godziny 3 w nocy:

Budapeszt, 6 bm. Dziś o godz. 7 wieczorem pojawili się w prezydium ministrów generał Schmetzer, inspektor policji Wolfenberg,

były sekretarz rady narodowej dr Fritz i byli szefi sekcji w ministerjum wojny Csillery i żądali od zebranych ministrów, aby natychmiast dymisyonowali, a to z tego względu, że nie zastępują całoci narodu węgierskiego, a poza tem, że jako gabinet nie są w stanie utrzymać porządku w kraju.

Prezydent gabinetu Faidl w odpowiedzi na to żądanie poprosił o chwilę czasu, celem naradzenia się nad odpowiedzią. Na żądanie to zgodzono się. Narada trwała 10 minut i postanowiono na niej dymisyonować. Ułożono też bezpośredni akt dymisyjny, który podpisał wszyscy członkowie gabinetu.

Po dymisji rządu, misya ententy odbyła wspólną naradę, w której wzięli udział także generałowie zagraniczni. Na naradzie tej powierzono najwyższą władzę arcyksiędzi Józefowi.

Arceksiaże Józef utworzył w nocy nowy gabinet, w którym przewodnictwem objął były szef sekcji w min. wojny Friedrich, a poszczególne teki powierzone zostały fachowcom, profesorom uniwersytetu.

Wiadomość o przewrocie rozeszła się szybko wieczorem po mieście i wywołała nadzwyczajne wrażenie. Pod Bristolem, gdzie się zebrał nowy rząd, tym (3) urządził entuzjastyczną manifestację na cześć nowego gabinetu, poczem rozszedł się spokojnie po wysłuchaniu hymnu narodowego węgierskiego.

Wiedeń. (PAT.) Węgierskie Biuro koresp. donosi z Budapesztu: Misya ententy odbyła konferencję, na której był także arceksiaże Józef i nowy prezydent ministrów Friedrich. Obradowano nad sprawami bieżącymi i osiągnięto pełne porozumienie. O wyniku tej narady zawiadomiono zaraz p. Clemenceau i rządy ententy.

NOWY RZĄD WĘGIERSKI.

Wiedeń. (PAT.) Wied. biuro koresp. donosi z Budapesztu na podstawie biura węgierskiego: Gen. Schmetterowi powierzono kierownictwo Min. wojny, zastępcą mianowany gen. Lor. Pro-wizoryczne kierownictwo Min. spraw zagranicznych objął gen. Gabryel Tencos. Ministerstwo dla mniejszości narodowych profesor uniwersytetu. Min. zdrowia publicznego Dr Andrzej Csillery.

Z ruchu robotniczego w Zakopanem.

Zakopane, w sierpniu.

Organizacja nasza rozwija się w szybkim tempie, dzięki pracy naszych towarzyszy, a szczególnie tow. Janewskiej, przewodniczącej O. K. R. Konsum robotniczy powiększa się stale i liczy obecnie 200 członków. Tow. przysze robotnicy, z całą energią przygotowują się do wyborów do Rady gminnej. Niestety, wybory odbędą się jeszcze na zasadach kuryalnych, przeciwko czemu na zgromadzeniu podniesiono energiczny protest.

Obecnie organizacja nasza walczy o wprowadzenie 8 godz. dnia pracy we wszystkich zakładach i warsztatach. Po części, postulat ten, jest już zrealizowany. W dwóch tartakach 8 godzin obowiązuje. Do tej pory robotnicy w pracowali po 12 godzin dziennie. Dyrektor papierni, chcąc złamać solidarność robotników rozdał robotnikom papierni 2 worki mąki, natomiast pominął zupełnie robotników tartaku! Ale robotnicy trzymają się solidarnie. Otrzymaliśmy dar amerykański, dla biednych dzieci, podział tego daru prowadzą sami endecy. Kwitnie paskarstwo, a ceny niektórych artykułów są zupełnie niedostępne dla robotnika.

Odbył się tu więc endecki, na którym rozdano się nad mądrością i jednością poznańczyków, natomiast lżono jeszcze rząd Moraczewskiego. Endecy usiłowali wszelkimi siłami rozbić naszą organizację, a gdy się im to nie powiodło, rzucili się z furją na tow. Jankowską, by przesładowaniami usunąć ją z Zakopanego. Na nie się jednak nie zdadzą niskie intrygi, bo organizacja nasza potężnieje i staje się prawdziwą obroną robotnika.

Kto tylko może bez wyjątku niechaj pospiesz się rychłej do

Kinoteatru „SZTUKA”

Hotel Saski, przy ul. św. Jana 6

który jeszcze dzisiaj i jutro wyświetla największe arcydzieło sezonu

X^a SYMFONJA

tragedję duszy współczesnej kobiety w 6-ciu częściach ze słynną artystką francuską

EMMA LYNN.

Demonstracye głodowe.

Kraków żyje od kilku dni w gorączkowym podnieceniu. Brak chleba, maki, kaszy, ziemniaków i t. d. i szalone ceny musiały wyprowadzić z równowagi ludność, która w rozpacz chwyta się nie zawsze pożądanej drogi walki. Ale czy wobec wyzysku paskarzy i bezczelnego niedbalstwa władz w sprawie zaopatrzenia ludności w żywność można dziwić się wzburzeniu. Gospodynie z rozpaczą myślą, jak i z czego właściwie ugotować posiłek dla rodziny, skoro niczego nie ma w mieście, albo jeśli jest, to za niedostępną dla uczciwego człowieka cenę. Stąd niemiłosiernie wrzenie i wszelkie jego następstwa, których świadkiem jesteśmy od trzech dni.

Słuszne oburzenie ludności wyzyskują różne ciemne żywioły, żadne awantury i rabunku, które nadają poważnej demonstracji zgola inny charakter. I tu znowu stwierdzić trzeba winę władz. Kraków jest zalany wprost gromadami włóczących się wyrastków, sprzedających ohydne papierosy po paskarskich cenach. Tłumy tych wyrastków biorą udział w ostatnich zajęciach. W czasie pierwszej, poważnej demonstracji, jakieś ciemne żywioły puszczają pogłoskę, jakoby socjaliści schowali makę i stąd jej brak w mieście. Byłem przypadkowym świadkiem, jak jakiś jegomość tłumaczył gromadzie wyrastków, że socjaliści przyrzekli ryż i cukier, a tymczasem niema nic, trzeba więc iść na nłch.

Gdym tego pana zaczął o nazwisko, uciekł, natomiast gromadka chłopców (najstarszy mógł mieć 14 lat) zagroziła mi kijami, w które była uzbrojona. Do tych gromad, w razie zbiegowiska przyłączają się zawodowi złodzieje (ilu ich jest!) Obchodzenie kawiarni i restauracji, by wymusić danie bezpłatnego posiłku, powtarzały gromady wyrastków i wczoraj, doprowadzając ostatecznie do prób rabowania sklepów.

I tu leży wina odpowiedzialnych czynników. Brak wszelkiej opieki społecznej nad małoletnimi, dopuszczanie do rozszarpania się paskarskiego handlu ulicznego (ci mali chłopcy przejadają dziennie nieraz po 30 Koron na ciastka) nie postarano się o godziwe zajęcie ich, wydaje obecne skutki. Władze, a przede wszystkim zarząd miasta, winny z całą usilnością zająć się tą sprawą, by nie dopuścić do rozwijania się zła. Samo rozpędzanie uliczników, czasem nadbyt energiczne (przy ul. Kolałatajacy policjanci tłukli chłopców korbami i szablami, jak stwierdzają świadkowie), nie doprowadzi do niczego. **Trzeba sprawę ująć szerzej. Zaopatrzyć ludność w dostateczną żywność** (Warszawa nie cierpi na jej brak), by ludność nie miała powodu do skargi, a władze mogły być pewne, że wtedy ludność sama pomogłaby w karceniu wybryków uliczników. Organizacye nasze prowadzą pracę wśród młodocianych, ale same nie mogą podjąć tej pracy, mimo, że skupiły poważną liczbę uczciwie zarabiających młodocianych. Sprawą tą zajmie się nasza organizacya jak najusilniej. Ale władze państwowe i miejskie muszą współdziałać w wydatny sposób, nie, gdy już zapóźno, z pomocą karabinów, ale póki czas, przez rozsądną akcyę. A przede wszystkim skończyć trzeba z tym niesłychanym wyzyskiem i niedbałością o zaopatrzenie ludności w żywność. Jeśli demonstracye i zaburzenia nie mają się powtórzyć, muszą wia- dze poczynić wszystko, by usunąć przyczynę niezadowolonia.

Wołyń chce należeć do Polski.

W niedzielę 3 bm. zjawiała się w Warszawie w klubie związku posłów socjalistycznych deputacya z Wołynia, z prośbą, by ją przedstawić marszałkowi sejmu, co niezwłocznie uczynili tow. Daszyński i Misiulek. Deputacyę prowadził ksiądz, który przedstawił marszałkowi Sejm życzenia ludności wołyńskiej, błagającej Sejm o wzięcie jej pod opiekę oraz prosił o radę i pomoc. **Ludność Wołynia chce należeć do Polski i delegaci przemawiają w jej imieniu.** Wybrano bowiem tę deputacyę na zgromadzeniu delegatów z różnych powiatów Wołynia. W delegacji, prócz Polaków, są przedstawiciele osadników czeskich i niemieckich. Jedni i drudzy wyrazili życzenie należenia do Polski. Polscy delegaci w imieniu robotników i służby folwarcznej wyrazili głęboki żal do obszarników, którzy uciekli z majątków. Służba folwarczna w czasie ich nieobecności, aby się wyżywić, uprawiała pewną część gruntów, a teraz obszarnicy wracają i wyrzucają brutalnie służbę z mieszkań i gruntów. Również długoletni dzierżawcy gruntów skarżą się na obszarników, że żądają od nich szalonej opłaty w gotówce lub w naturze (co

trzeci snop zboża dla obszarnika). Obszarnicy uciekli w chwili niebezpieczeństwa, a teraz chcą bezwstydnie wyzyskać pracę ludzką. Wywołuje to wielkie rozgoryczenie wśród ludu, służby folwarcznej i dzierżawców, co grozi poważnymi następstwami i walką.

Deputacya zwraca się tedy do marszałka sejmu o radę i pomoc i **prosi ministerium wojny aby ono przez swego generalnego komisarza uregulowało te stosunki.** (Wołyń jest pod zarządem wojskowym). Ministerium wojny winno bacznie zbadać tę sprawę i poczynić potrzebne zarządzenia, by zmusić obszarników do zaprzestania wyzysku i krzywdy, bo te mogą doprowadzić wśród ogólnego dziś podniecenia, do walki.

Z deputacyą mieli jechać również ruscy delegaci, ale nie zdążyli do pociągu, którym deputacya wyjechała.

Nasze dzieci na wsi.

Trudno o stosowniejsze miejsce na kolonię letnią, jak górska wieś Jachówka. Oddalona od gwaru i wiru miejskiego, położona bardzo ładnie — stwarza idealne warunki wypoczynku dla dzieci, wyniszczonych ciężkimi latami wojny. To też uderzyły mnie już na pierwszym kroku zmiany, jakie zauważyłam w tej gromadce, którą przed miesiącem — trochę niepewną i jak gdyby oszołomioną — zegnałam na dworcu krakowskim. Dzieci wracały właśnie z kąpiei gdy przyjechałam do Jachówki. Szły swobodnie, z mokremi jeszcze czuprynkami i ustami czarnymi od borówek, które mi raczyły się pewnie po drodze. Podbiegły wesoło, witając się serdecznie. Swoboda, najzupełniejszy brak przymusu, przy doskonałym posłuszeństwie — oto, co już na pierwszy rzut oka uderza w Jachówce. — A przytem nadzwyczajna pogoda. Kierowniczką zachwycona dziećmi, dzieci kierowniczką. — Śmiech i śpiewy królują tu niepodzielnie. — Wszystko idzie składnie i dobrze, bo każdy rad pomódz drugiemu, a jedna rzecz droga jest wszystkim: honor kolonii. Nie radziłabym też nikomu zdrasnąć go wobec małych kolonistów.

Duże zrozumienie dla akcyi ochrony dziecka okazuje kierownik miejscowej szkoły, w której mieści się kolonia. Dzięki jego uprzejmości mamy dwie duże jasne sale na sypialnie dziewcząt i chłopców i trzecią na jadalnię. Oto właśnie gwizdek wzywa na kolacyę. Dzieci zajmują miejsca przy długim stole, na którym stoją bukiety polnych kwiatów — dyżurni roznoszą kopiate talerze omaszczonych ziemniaków i miseczki doskonałego, zsiadłego mleka. Dzieci jedzą zupełnie poprawnie i spokojnie — wiedzą, że „dokładka” nie minie nikogo. — Zachowują się nadzwyczaj kulturalnie. Ale oto już talerze opróżnione; chórąłne „dzię-ku-je-my” — i cała gromadka zrywa się od stołu, jak stado spłoszonych wróbli. Dyżurni sprzątają, reszta czyni przygotowania do spoczynku. Za chwilę przycicha gwar kolonii. Już późno. W okno patrzy gwiazdzista noc letnia, z sypialni płynie jeszcze śpiew dzieci:

Módl się za kwiaty rodzinnych pól,
Za tych, co płaczą i cierpią ból.
Módl się byś wzrósł i nabrał sił
I braciom-ludziom byś miły był.

A nazajutrz cudny ranek. Perlista rosa pokrywa trawy i krzewy, powietrze rześkie i chłodne. obnażone do pasa dzieciaki pluszczą się na podwórzu, najmłodsze myje kierowniczką. Aż miło spojrzeć na jędrne, cerstwe ciątka, opalone karczki i zaróżowione od chłodnej wody twarzyczki. Nieco dalej, dokoła dużego szaflika — kilkoro dzieci myje zęby; między nimi 5-letnia „Kupka” — ulubienica kolonii — z niesłychaną sumiennością manewruje szczoteczką w buzi. (Żałowałam, że nie mógł tego widzieć tow. Bol. Drobner, ofiarodawca szczoteczek dla kolonii!) Po sprząnięciu sał, posłaniu łóżek itp. zbieramy się znów w jadalnię. Dymiące kakao i duże kromki białej bułki mają niesłychane powodzenie — dokładka nikt nie gardzi.

Korzystając z pogody, urządzamy wycieczkę do sąsiedniego Budzowa, gdzie jest kolonia skautów. I znowu miłe uderza mnie przyzwyczajenie dzieci do porządku, karności. Nie idą parami, niepotrzeba ich jednak „zaganiać”, pilnować aby się nie rozpięchły. Od czasu do czasu zatrzymują się gromadka nad jakim kwiatem, stanowiąc w podziw przed dużym mrowiskiem, żądają wytłumaczenia tego lub owego i biegnie dalej. Starsze opiekują się młodszymi z własnego — a raczej wrodzonego już im — popędu. A potem raczynają śpiewać. Repertuar mają niewyczerpany, głosiki bardzo miłe. Godziny mijają, niepostrzeżenie, z żalem myślę, że trzeba będzie niedługo pożegnać kolonię. Wywożę z

niej przeświadczenie, że praca nad dziećmi jest jednym z najważniejszych i najbardziej owocnych zadań. Oto wystarczyło przez parę tygodni dobrych warunków i ciepłej, serdecznej, a umożliwiającej opieki, by dusze tych dzieci proletariatu rozwinęły się, jak kwiaty w słońcu!

Nie mogę pominąć milczeniem drobnego, a dla mnie wprost wzruszającego faktu. Do szkoły przylega niewielki ogródek, w którym dzieci kolonijne codziennie się bawią. Jest w nim kilkanaście młodziutkich szczepków. I oto 23 ro zwawych, wesołych dzieciaków nie uszkodziło przez te 4 tygodnie ani jednego szczepka! Dla tych, którzy znają rozhukanie i brak kultury naszych dzieci szkolnych, fakt ten będzie aż nadto wymownym.

Na zakończenie tych kilku wrażeń jedna uwaga: owoce pracy wakacyjnej będą stracone, jeśli akcyę ta się przerwie. Opieka nad dzieckiem robotniczym nie może ustać i w ciągu roku szkolnego, trzeba nad tem zawczasu pomyśleć i akcyę taką zorganizować.

B.

KRONIKA.

RYŻ AMERYKAŃSKI będą wydawały sklepy miejskie i rejonowe w ilości 25 dkg. na osobę za odłączeniem 37 kuponu legitymacyj zbiorowej w cenie po 11 K za 1 kg. Sprzedaż rozpocznie się od 7 bm. w szczególności we czwartek otrzymają konsumenci uprawnieni do poboru w poniedziałki i wtorki, w piątek konsumenci ze środy i czwartku, wreszcie w sobotę odbiorcy z piątku i soboty.

ZNOWU BRAK TYTONIU. Wedle wyjaśnień udzielonych przez tutejszą fabrykę tytoniu, nadszedł w miesiącu lipcu br. jedynie jeden wagon surowca do wyrobu cygar. Surowiec przeznaczony do wyrobu tytoniu na papierosy (tytoń turecki) dotychczas nie nadszedł. — Przydział dla salin, górników i robotników kolejowych i miejskich w krakowskim okręgu, nie licząc cygar i papierosów, wynosi przeszło 40.000 paczek tytoniu po 5 K, przydział dla reszty ludności w okręgu krakowskiej Dyrekcyi wynosi drugie tyle — pozostały w fabryce tytoniu zapas na miesiąc wrzesień br. wynosi 33.000 paczek tytoniu. — O ile surowiec do wyrobu tytoniu na papierosy do połowy bm. nie nadejdzie, względnie do końca miesiąca gotowe fabrykaty nie nadejdą — Kraków pozbawiony będzie zupełnie tytoniu, gdyż pozostały zapas wyda się dla aprowizacyi kopalń i kolei, a i to jeszcze nie wystarczy.

Z tych powodów zmuszoną jest Dyrekcyja skarbu zredukować asygnaty urzędowe do jednej trzeciej części wyznaczonych w asygnatach paczek tytoniu. Asygnaty na pobór cygar i papierosów realizowane będą w pół ilości sort na asygnatach wyszczególnionych. To zarządzenie nie dotyczy: Personalu Redakcyi, Administracyi i personalu technicznego pism krakowskich, funkcyonaryuszów tut. Dyrekcyi kolei i policyi.

Powyższe asygnaty realizowane będą w odnośnych trafikach w całości. Racye miesięczne dla pałaców pozostają nadal nie zmienione i wynoszą: 1 paczkę tytoniu za 5 K lub 30 papierosów, względnie 10 cygarillos lub 5 cygar.

W końcu nadmienić należy, że tut. fabryka tytoniu jest jedyną funkcyonującą na ziemiach polskich fabryką tytoniu, że wyrobami swoimi zaopatruje całą Małopolskę, Królestwo i Śląsk, że wstrzymanie ruchu tejże fabryki grozi utratą egzystencji setkom robotników i naraża ludność na wyzysk ze strony paskarzy, którzy przemycane z niemieckiej Austrii i Niemiec gotowe fabrykaty, po niebywałych cenach pozbywają.

Sprawą przydzielenia surowca winni energicznie zająć się nasi posłowie, by nie dopuścić do bezrobocia w fabryce tytoniu i zabezpieczyć ludność przed paskarskim wyzyskiem oraz truciem różnymi obrzydliwościami. Zarazem usunęłoby się przez to tę straszną demoralizacyę dzieci, sprzedających papierosy.

Z AKADEMII GÓRNICZEJ W KRAKOWIE. Komitet organizacyjny tej Akademii podaje do wiadomości, że wszelkie jego komunikaty szerszy ogół obchodzące i informacje połączone z uruchomieniem tej uczelni podawać będzie stale szczegółowo czasopismo górniczo-hutnicze, Administracya, Kraków, Jagiellońska 5.

MIEJSKIE MUZEUM TECHNICZNO-PRZEMYSŁOWE uporządkowało już swe zbiory, które w czasie wojny były zamknięte. Zbiory te zgromadzone w dwóch salach, są już od połowy lipca b. r. uprządkowane szerokim warstwom społeczeństwa. P. T. Publiczność może je zwiedzać każdej niedzieli i święta od godziny 10-12 w południe.

Opiata wstępu od osoby wynosi 50 groszy.

„PRACA SPOŁECZNA”, dwutygodnik Rady Głównej Opiekuńczej, poświęcony pracom nad gospodarczą odbudową kraju i usiłowaniami ulżenia nędzy w Polsce, ukazał się w druku. Redakcja i Administracja pisma mieści się przy ul. Jasnej 1. 32, II p.

CZTERODNIOWĄ WYCIECZKĘ W TATRY urządziła Sekcja wycieczkowa Ogniska nauczycielskiego w Krakowie w dniach od 19 do 22 sierpnia włącznie. Wyjazd z Krakowa dnia 19 b. m. o g. 7.15 rano. Koszt wycieczki wynosi 182 K od osoby.

W wycieczce mogą wziąć udział także osoby z poza sfer nauczycielskich. Zgłoszenia przyjmuje p. Bielas w lokalu Ogniska, Rynek gł. 29, II p. (telef. 3360) od 5—7 wiecz. od dnia 6 do 15 sierpnia.

Ż. P. S. W KRAKOWIE urządziła w sobotę dnia 9 sierpnia o godz. 2 popoł. w sali Żyd. Teatru ul. Bocheńska odczyt z dyskusją na temat „Bundyzm a Poalesjonizm”. Ref. tow. Lipschütz z Warszawy.

INWALIDZI ŻYDOWSCY. W sobotę dnia 10 b. m. odbędzie się I Walne Zgromadzenie Związku żyd. inwalidów, wdów i sierót oraz wysłużonych żołnierzy i oficerów „Ansche Chail” w sali kafełku „Esra” o godz. 3 popoł., na które wszystkich członków oraz inwalidów i wysłużonych żołnierzy i oficerów żydów. zapraszamy.

Tymczasowy Komitet.

W JAROSŁAWIU. 15 lipca b. r. otwarty został państwowy Urząd Pośrednictwa Pracy i Opieki nad wychodźcami przy ul. Lubelskiej 1. 47. Działalnością Urzędu jest ułatwianie poszukiwającym pracy, znalezienie zarobków — pracodawcom zaś wyszukanie sił roboczych. Państwowy Urząd Pośrednictwa Pracy dokonuje swoje świadczenia zupełnie bezpłatnie, zarówno dla pracobiorców jak i dla pracodawców.

NOWY SĄCZ. Odnośnie do korespondencji „Naprzodu” w sprawie manifestacji z dnia 21 lipca b. r. ośmielamy się sprostować notatkę, jakoby tow. Schipper przemawiał imieniem Ż. P. S. Zaznaczamy, iż zabrał on głos jako przedstawiciel Ż. P. S. D. „Poale Syon”.

OKRADANIE KRAJU. Dnia 2 b. m. załadował kupiec Weiss z Muszyny za wiedzą naczelnika Rysza i magazyniera Pięty 21 beczek nafty i 3

beczki oliwy do wozu M. A. V. N. 121096 Gnr i odsyłał pociągami N. 692 Czechom do Węgier. Konduktor manipulacyjny Łazarski przyjął ten wóz, będąc także w porozumieniu z wysyłającym. Dopiero na interwencję maszynistów kolejowych Bergera i Samoggya udaremnił wysyłkę tę komisarz kontr. apr. Filar. — Domagamy się surowego śledztwa i ukarania winnych.

OHYDNEJ ZBRODNI MORDERSTWA dokonano w Kasince Małej (pocztą Mszana Dolna) na biednym bezrolnym włościanie, Józefie Skolarusie, który powróciwszy po pięciu latach wojny, znalazł przytułek u swej bratowej. Krytycznego dnia Skolarus szedł ze strzelbą ku lasowi, by zbierać plonów. Widząc to gospodarz Wojciech Ciersz, dzierżawca lasu, wolał w tej wsi, podążyć za Skolarusem. Z lasu wybiegł zając, Skolarus strzelił do niego, ale chybił, wówczas Ciersz rzucił się na Skolarusa, bijąc go kamieniem w głowę (8 ran), połamał mu żebra, wreszcie dobił go strzałem. Zamordowanego zawiózł następnie w pobliskie gęszczę. Gdy Skolarusa znaleziono, Ciersz zgłosił się do wójta i przyznał się do winy. Władze zabrały miejsce zajścia, nieszczęśliwego pochowano, a morderca dalej używa wolności! Zajście rozegrało się w czwartek zeszłego tygodnia pod wieczór.

„ARESztOWANO DWÓCH BOLSZEVIKÓW!” Taką wieść rozeszła się w Skawinie 20 lipca. Sprawa miała się następująco: W niedzielę, 20 lipca tow. Karolus (stolarz), wracając z terminatorem do domu, na stacyi kolej. Wielkie Drogi, zaczepiony przez chłopów, wdał się z nimi w rozmowę na temat polityczny. Mówiono o reformie rolnej i t. d. Jakiś kolejarz podsłuchując, a nie rozumiejąc o co chodzi, podszedł do żandarma i zameldował mu, że jest dwóch „bolszewików”. Żandarm, nie namyślając się wiele, przystąpił do tow. Karolusa i aresztował go. Napróżno tow. K. legitymował się, żandarm obstawał przy swoim. Nadszedł pociąg. Karolus wraz z towarzyszem wskoczyli do pociągu i przyjechali do Skawiny. Wysłano za nimi depeche i żandarmeryja w Skawinie aresztowała obydwu. Najpierw zaprowadzono aresztowanych do urzędnika ruchu (jakim prawem!), gdzie w toku przesłuchania wyraził się p. urzędnik do tow. K., że „wtedy będzie dobrze, jeżeli się wszy-

stkich towarzyszy — tu wskazał ręką na szyję — wywiesza! Osobnikiem tym jest p. Brożek z Bonarki.

RACHUNKI WYBORCZE MAŁOPOLSKI. Ministerium spraw wewnętrznych donosi, że dotychczas zostały pokryte rachunki okręgu Nr. 39 (Nowy-Targ, Myślenice, Limanowa) wkrótce zaś będą przedstawione do podpisu p. Ministra asygnaty na pokrycie rachunków okręgu Nr. 36 (Kraków, Podgórze, Wieliczka). Niezałatwione są jeszcze rachunki okręgów wyborczych Nr. 37 (Oświęcim i Chrzanów), Nr. 42 (Tarnów, Brzesko, Bochnia), Nr. 45 (Jarosław, Przeworsk Łańcut), wreszcie Nr. 40 (Nowy Sącz, Grybów, Gorlice). Z innych okręgów w Galicji rachunki nie wpłynęły.

Z życia partyjnego.

WSZYSTKIE KOOPERATYWY robotnicze i chłopsko-robotnicze zechcą przesłać bezwzględnie swe adresy Związkowi Robotniczych Stowarzyszeń spółdzielczych w Krakowie. (Kraków XXII Dz., Lwowska 2).

POSIEDZENIE RADY NADZORCZE J. I. DYREKCYI KONSUMU ROBOTNICZEGO KRAKOWSKIEGO odbędzie się w czwartek 7 sierpnia o godzinie 7 wieczór w lokalu tegoż przy ul. Długiej 1. 9.

BAGNOŚĆ CHÓRZYŚCI! We czwartek 7 bm. o godz. 8 wieczorem rozdział biletów na dalsze przedstawienia operowe.

Przed 10-cio-14 dniami

dana w fillach „Tęcza” w Krakowie, bieliznę do prania prosimy P. T. Klientelę ze względu na obecne stosunki wykupić. Dostawa gotowej bielizny wogóle obecnie nie trwa dłużej jak 14 dni.

„AESCUŁAPIA”
(właśc. Stanisław Baran i Ska)
PRZENIESIONA
z ul. Floryańskiej L. 43 do lokalu
SŁAWKOWSKA L. 6

Ból głowy i migrenę usuwają powszechnie znane proszki **MIGRENO-NERVOSIN** „Z KOGUTKIEM”.
Apteki, sklepy apteczne. „Migreno-Nervosin” w opłatkach falsyfikaty! Na Kraków sprzedaż hurtowna i częściowa w aptece Konst. Wiszniewskiego ul. Floryańska.

Pięięgniarza (sznitarzusa) najchętniej inwalidę z doświadczeniem świadectwami, biegłego również w czytaniu i pisanu przyjmie górniczy „Dom Zdrowia” w Bystrej na Śląsku.

Za mieszkanie w Krakowie z 4—5 pokoi z komfortem urządzone, nieumeblowane, oddam wille w Zakopanem, składającą się z 7-miu pokoi umeblowanych, z światłem elektrycznem i wszelkimi wygodami. Wiadomość w Biurze ogłoszeń Feliksa Stattera Grodzka 13.

MATKI winny pamiętać, że tylko przysypka **PUDER UZIDI** natychmiast usuwa oprzeżenia i zaczerwienienie skóry u dzieci. Ządać w aptekach i składach aptecznych „PUDER UZIDI” tylko z marką „Kogut” Wyrób polski. Na Kraków sprzedaż hurtowna i częściowa w aptece Konstantego Wiszniewskiego ul. Floryańska.

POT i niemiła WOŃ z nóg, rąk i pach zapobiega i znakomicie usuwa powszechnie znany **„SUDORYN”** w pudełkach z siłkiem wyrobu farmac. labor. „Ap. KOWALSKI” w Warszawie. Sprzedaż w aptekach, składach aptecznych i perfumeryach. Sposób użycia dołączony do każdego pudełka.
Ostrzeżenie! Środki podobnych nazw odrzucać jako naśladownictwa

WOLNOŚCI!
Najlepsza bibułka cygaretkowa w książeczkach i tutek. Wyrób - Krajowy jedynej galicyjskiej fabryki bibulek do papierosów
Główny skład **„SOLAR”** Żywiec.

Wobec przewidzianej zamiany „Robotnika Śląskiego”, pisma P. P. S. na Śląsku cieszyńskim, wychodzącego obecnie dwa razy na tydzień na dziennik, Komitet obwodowy P. P. S. na Śląsku rozpisuje niniejszem

konkurs na redaktora.
Ubiegający się o posadę towarzysza partyjnego posiadać musi kilkoletnią co najmniej praktykę dziennikarską, oraz zdolności przemawiania na zgromadzeniach.
Oferty przysyłać należy na ręce sekretarza (Frysztat, Rynek 24).
Za Komitet obwodowy P. P. S. na Śląsku:
Józef Machaj, Jan Kubowicz, przewodniczący, sekretarz.
W Cieszyńsku, dnia 28 lipca 1919.

Kursa maturalne prof. Ch.
od lat 4 istniejące,
przygotowują do matury 1) w gimnazjum klas., 2) w gimn. realnem, 3) w szkole realnej, oraz do egzaminu wstępnego do klasy 8-aj. — Informacji udziela oraz wpisy przyjmuje kierownik prof. Ch. ul. Jabłonowskich 20 I. p. w godz. 7—8 wieczór, a w razach wyjątkowych w poł. 1—2.

KURSA PRAWNICZE „IUS” KRAKÓW Rynek główny L. 22. „IUS” 2699
rozpoczynają nowe KURSA ZBIOROWE do wszystkich egzaminów prawniczych. — KURSA ZBIOROWE prowadzone przez najwybitniejszych siły. Stuchacze otrzymują cały materiał dostosowany do ostatnich zmian. Zgłoszenia natychmiast pożądane.
Dla prowincyi, wojskowych i urzędników wypróbowany System pisemny. Egzamina uniwersyteckie, adwokackie, sędziowskie.

Fabryka maszyn i kotłów L. Zieleniewski T. A. w Krakowie **poszukuje** zdolnych tokarzy, kotlarzy (sztemerów), modelarzy, kowali i pomocników przemysłowych.
Zgłoszenia codziennie między 8—9 rano.

PRALNIA HYGIENA ul. Wrzesińska L. 1, filia Starowiślna L. 45
zawiadamia Szan. P. T. Publiczność, że wykonuje kołnierze do dni 8-miu.
Potrzebny wspólnik z kapitałem około 20.000 koron do interesu z konsensem na kawiarnię, wyszynk wina i podawanie potraw oraz na sklep korzenny w Podgórzu. — Adres poda Biuro dzienników F. Stattera, Kraków, Grodzka 13.

Absolwent Akademii Handlowej udziela lekcji z przedmiotów: buchalteryi, korespondencyi, rachunków kupieckich i stenografii. Przygotowuje również do egzaminu wstępnego. Wiadomość w biurze F. Stattera, Kraków, Grodzka 13.

Nauczyciela Francuza do nauki języka francuskiego umiającego po polsku poszukuje się. Zgłoszenia przyjmuję dział inseratowy „Naprzodu” ul. Grodzka 13.

Swierzbę szybko i radykalnie usuwa maść „Z KOGUTKIEM” apteki A. Gąseckiego w Warszawie. Nie marnujecie pieniędzy, nie przewlekajcie choroby przez wcieranie bezwartościowych cuchnących maści. We własnym interesie żądajcie w aptekach i składach aptecznych maści od swierzbę tylko z „Kogutkiem” gdyż ta działa szybko, pewnie, nie niszczy i nie plami bielizny, ma miły zapach. Na Kraków sprzedaż hurtowna i częściowa w aptece Konst. Wiszniewskiego ul. Floryańska.

Student VIII. kl. gimn. pragnie przez czas wakacji objąć **guwernerkę na wsi**, w okolicy podgórskiej i przygotowuje ucznia (uczenicę) do 4 lub 5 gimn. za całkowite utrzymanie i odpowiednie wynagrodzenie. Zgłoszenia pod „Student” przyjmuje Biuro ogłoszeń Feliksa Stattera, Kraków, Grodzka 13.